

Sygn. akt XXI Pa 138/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXI Wydział Pracy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Dorota Czyżewska
Sędziowie:	SO Ewa Wronka SR del. Grzegorz Kochan (spr.)
Protokolant:	st.sekr.sądowy Renata Socha

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 czerwca 2016 r. w W.

sprawy z powództwa B. B.

przeciwko (...) w W.

o nagrodę jubileuszową

na skutek apelacji wniesionej przez powódkę

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy - Żoliborza VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie

z dnia 18 listopada 2015 roku sygn. akt VII P 787/15

1. oddała apelację;
2. zasądza od B. B. na rzecz (...) w W. kwotę 1800 (tysiąc osiemset) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w instancji odwoławczej.

Ewa Wronka Dorota Czyżewska Grzegorz Kochan

Sygn. akt XXI Pa 138/16

UZASADNIENIE

I. *stanowiska stron*

B. B. pozwem z 4 lutego 2015 r. (data nadania w placówce pocztowej) skierowanym do sądu pracy przeciwko (...) S.A. w W. wniosła o zasądzenie kwoty 22.703,96 zł wraz z odsetkami ustawowymi od 18 listopada 2014 r. do dnia zapłaty.

Referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym dla Warszawy–Żoliborza w Warszawie nakazem zapłaty z 31 marca 2015 r. wydanym w postępowaniu upominawczym o sygnaturze akt VII Np 78/15 orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

(...) S.A. w W. w sprzeciwie od nakazu zapłaty z 22 kwietnia 2015 r. zaskarżył powyższy nakaz w całości i wniósł o oddalenie powództwa.

B. B. w piśmie procesowym złożonym na rozprawie 18 listopada 2015 r. zmodyfikowała powództwo w ten sposób, że wniosła o zasądzenie od (...) S.A. (...) kwoty 25.719,12 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od 2 października 2014 roku do dnia zapłaty.

II. wyrok Sądu I instancji

Sąd Rejonowy dla Warszawy-Żoliborza w Warszawie, VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 18 listopada 2015 r. oddalił powództwo w całości oraz zasądził od B. B. na rzecz (...) S.A. (...) w W. kwotę 1.800,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

III. ustalenia faktyczne Sądu I instancji

B. B. w okresie od 1 listopada 1974 r. do 6 czerwca 1977 r. była zatrudniona w Gminnej Spółdzielni (...).

B. B. 7 listopada 1977 r. zawarła umowę o pracę z (...) S.A. Zakład (...) w Ł., (...)S. na stanowisku starszego dyżurnego ruchu i była zatrudniona do 30 czerwca 2007 r. w pełnym wymiarze czasu pracy.

B. B. od 1 lipca 2007 r. została zatrudniona w (...) S.A. w W. na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku dyspozytora.

W spółce od 1 stycznia 2005 r. obowiązywał(...)dla (...) Zatrudnionych przez Zakłady (...) S.A., którym pracownica została objęta. Zgodnie z § 32 (...) za długoletnią pracę pracownikowi przysługuje nagroda jubileuszowa, wg zasad określonych w załączniku nr 10 Układu. Zgodnie z ust. 3 załącznika nr 10 (...) podstawę wymiaru nagrody stanowiło miesięczne wynagrodzenie zasadnicze pracownika, przysługujące w dniu nabycia prawa do nagrody, z zastrzeżeniem ust. 14. Nagroda jubileuszowa przysługiwała w wysokości: 1) po 15 latach – 100% podstawy wymiaru, 2) po 20 latach – 200% podstawy wymiaru, 3) po 25 latach – 300% podstawy wymiaru, 4) po 30 latach – 400% podstawy wymiaru, 5) po 35 latach – 500% podstawy wymiaru, 6) po 40 latach – 600% podstawy wymiaru, 7) po 45 latach – 700% podstawy wymiaru (ust. 5 załącznika nr 10 (...)). Jak stanowi ust. 15 załącznika nr 10 (...) pracownik, który podjął zatrudnienie u pracodawcy po dniu wejścia w życie Układu, nabywa prawo do nagrody na zasadach określonych w ust. 1-12, niezależnie od wcześniejszego nabycia prawa do nagrody za dany okres pracy u pracodawcy, nie zrzeszonego w Związku (...).

Umowa o pracę B. B. uległa rozwiązaniu za porozumieniem stron 25 października 2009 r. Następnie 26 października 2009 r. strony zawarły kolejną umowę o pracę na czas nieokreślony, w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku dyspozytora ze stałym miejscem świadczenia pracy w dyspozyturze zakładu w W., przy ul. (...).

W 2012 roku spółka wypłaciła B. B. nagrodę jubileuszową z tytułu przepracowania 35 lat na kolei.

Spółka pismem z 12 maja 2014 r. zaproponowała B. B. rozwiązanie umowy o pracę na czas nieokreślony na zasadzie porozumienia stron 14 lipca 2014 r., wskazując jako przyczynę ograniczenie zadań w (...) S.A. (...) oraz nabycie przez pracownicę uprawnień do emerytury. B. B. nie wyraziła zgody na rozwiązanie łączącej jej ze spółką umowy o pracę.

W związku z brakiem zgody B. B. na rozwiązanie umowy na zasadzie porozumienia stron, spółka pismem z 23 czerwca 2014 r. poinformowała (...) Organizację (...) S.A. (...) o zamiarze wypowiedzenia pracownicy umowy o pracę, zawartej na czas nieokreślony, wskazując jako przyczynę ograniczenie zadań w (...) S.A. (...) oraz nabycie przez B. B. uprawnień do zaopatrzenia emerytalnego 14 lipca 2014 r.

Pismem z 11 lipca 2014 r., stanowiącym odpowiedź na informację o zamiarze rozwiązania przez spółkę umowy o pracę z pracownicą, (...) Organizacja (...) nie wyraziła zgody na powyższe, podnosząc, że B. B. 1 sierpnia 2014 r. nabyła uprawnienia do zaopatrzenia emerytalnego.

Pracodawca pismem z 31 lipca 2014 r. złożył pracownicy oświadczenie o rozwiązaniu umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia, który upłynął 31 października 2014 r. Jako przyczynę wypowiedzenia umowy o pracę wskazał ograniczenie zadań w (...) S.A. Centralnym Zakładzie Spółki oraz nabycie przez pracownicę uprawnień do emerytury. Pismo zawierało pouczenie o możliwości odwołania do sądu pracy.

B. B. pismem z 25 października 2014 r. zwróciła się do spółki z prośbą o wypłatę nagrody jubileuszowej wskazując, że 1 stycznia 2014 r. nabyła prawo do świadczenia osiągnąwszy 40-letni okres pracy.

Spółka w odpowiedzi 18 listopada 2014 r. poinformowała pracownicę, iż brak jest podstaw prawnych do pozytywnego rozpatrzenia prośby o wypłatę nagrody jubileuszowej. Pracodawca powołał się na załącznik nr 10 Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla (...) Zatrudnionych w Zakładach (...) S.A. zgodnie, z którym nagroda jubileuszowa przysługuje za pracę na kolei, wskazując, że staż pracy pracownicy na dzień rozwiązania umowy o pracę tj. 31 sierpnia 2014 r. wyniósł 36 lat 9 miesięcy i 25 dni.

W związku z odmową wypłaty nagrody jubileuszowej pracownica pismem z 17 grudnia 2014 r. wezwała spółkę do wypłaty zaległego świadczenia w kwocie 22.703,96 zł w terminie do 31 grudnia 2014 r. pod rygorem wniesienia pozwu do sądu. B. B. w celu potwierdzenia wymaganego stażu pracy potrzebnego do otrzymania dochodzonej nagrody dołączyła do wezwania świadectwo pracy z poprzednich miejsc pracy tj. świadectwo pracy wystawione przez Gminną Spółdzielnię (...) w G. oraz świadectwo pracy potwierdzające zatrudnienie pracownicy w (...) S.A. Zakładach (...) w Ł.

Odpowiadając na powyższe wezwanie do zapłaty spółka w piśmie z 12 stycznia 2015 r. podtrzymała swoje dotychczasowe stanowisko. Jednocześnie poinformowała pracownicę, iż zgodnie z załącznikiem nr 10 (...) dla (...) Zatrudnionych przez Zakłady (...) S.A., aby uwzględnić inne okresy pracy do nagrody jubileuszowej niż wymienione w ust. 1 zarządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 23 grudnia 1989 r. w sprawie ustalania okresów pracy i innych okresów uprawniających do nagrody jubileuszowej oraz zasad jej obliczania i wypłacania pracownik powinien być zatrudniony w (...) S.A. w dniu wejścia w życie układu.

IV. ocena prawna Sądu I instancji

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, że powództwo B. B. nie zasługuje na uwzględnienie.

Jak wskazał Sąd Rejonowy sporną kwestią był okres zatrudnienia powódki w Gminnej Spółdzielni (...), którego to okresu strona pozwana nie uwzględniła do stażu pracy uprawniającego do nabycia nagrody jubileuszowej. W okresie zatrudnienia powódki w zakładzie pracy pozwanej obowiązywał Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy dla (...) Zatrudnionych przez Zakłady (...) S.A., który regulował warunki wypłaty nagrody jubileuszowej.

W toku postępowania Sąd Rejonowy ustalił, że powódka została zatrudniona w spółce od 1 lipca 2007 r. tj. po dniu wejścia w życie (...), który obowiązuje w zakładzie pracy pozwanej od 1 stycznia 2005 r. Brak więc jest podstaw do uwzględnienia przy ustalaniu prawa do nagrody jubileuszowej okresów zatrudnienia powódki poza kolejną. W przypadku B. B. zgodnie z ust. 15 (...) zastosowanie znalazły przepisy ust. 1-12 załącznika nr 10 układu.

Z uwagi na powyższe Sąd Rejonowy doszedł do przekonania, że powódka nie spełniła warunków uprawniających do nabycia nagrody jubileuszowej z tytułu 40-letniego stażu pracy na kolei, tym samym powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd I instancji o kosztach procesu orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu (art. 98 § 1 i 3 k.p.c.) zasądając od powódki, jako strony przegrywającej niniejszy proces, na rzecz pozwanej spółki koszty zastępstwa procesowego, na które złożyło się wynagrodzenie działającego w imieniu strony pozwanej pełnomocnika procesowego w osobie radcy prawnego, w kwocie 1.800,00 zł (2.400 zł x 75%) zgodnie z § 6 pkt. 5 w zw. z § 11 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2015 poz. 1078).

V. apelacja

Powódka B. B. zaskarżyła w całości powyższy wyrok zarzucając naruszenie prawa materialnego w postaci:

1) § 2 ust. 3 i 5 Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla (...) Zatrudnionych w Zakładach (...) S.A. w zw. z ust. 1 załącznika Nr 1 do Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla (...) Zatrudnionych w Zakładach (...) S.A. poprzez niezastosowanie ww. przepisów w wyniku czego, Sąd dokonał błędnej oceny, iż postanowienia Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla (...) Zatrudnionych w Zakładach (...) S.A. nie dają podstawy do zaliczenia okresu zatrudnienia powódki w Gminnej Spółdzielni (...) w G. do okresu pracy na kolei;

2) art. 11² w zw. z art. 18^{3c} § 1 k.p. poprzez ich niezastosowanie, co doprowadziło do naruszenia zasady równego traktowania pracowników w zakresie wynagradzania i bezzasadnego zróżnicowania sytuacji osób wykonujących jednakową pracę.

W oparciu o powyższe zarzuty strona powodowa wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez uwzględnienie powództwa w całości oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, za I i II instancję.

VI. odpowiedź na apelację

Pozwany (...) S.A. Centralny Zakład Spółki na rozprawie apelacyjnej 14 czerwca 2016 r. wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

VII. ocena prawna Sądu Okręgowego

Sąd Okręgowy uznał, że apelacja powódki jest niezasadna.

Sąd Okręgowy chce podkreślić, że w stan faktyczny sprawy nie był sporny między stronami procesu, które z ustalonych faktów wywodziły odmienne skutki prawne. Fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy zostały ustalone na podstawie dokumentów złożonych przez strony. Nadto w apelacji powódka nie podnosi żadnych zarzutów natury procesowej, w tym dotyczących oceny przeprowadzonych w sprawie dowodów. Zatem Sąd odwoławczy nie widzi podstaw do zmiany ustaleń stanu faktycznego sprawy, wobec czego Sąd Okręgowy przyjął za własne ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy.

W niniejszej sprawie spór między stronami koncentrował się wokół oceny, czy do stażu pracy uprawniającego do nagrody jubileuszowej powinien być zaliczony okres zatrudnienia powódki w Gminnej Spółdzielni (...) w G..

W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę, że nagroda jubileuszowa jest świadczeniem fakultatywnym. Wobec braku powszechnego wzorca jej regulacji, przepisy płacowe pracodawcy mogą kształtować do niej prawo w sposób samodzielny i swobodny. Zatem mogą wyłączyć przy ustalaniu okresu zatrudnienia uprawniającego do nagrody niektóre okresy pozostawania w stosunku pracy z pracodawcą, u którego pracownik nabył do niej prawo. Mogą też zezwalać na zaliczenie do zakładowego stażu pracy okresów zatrudnienia u innych pracodawców, jak również okresów innych niż zatrudnienie. Nie budzi jednak wątpliwości, że ustalenie okresu uprawniającego do nagrody jubileuszowej z pominięciem niektórych okresów pozostawania w stosunku pracy lub z uwzględnieniem okresów innego zatrudnienia wymaga wyraźnej podstawy prawnej.

W stanie faktycznym sprawy prawo pracowników strony pozwanej do nagrody jubileuszowej ustanowione zostało w Zakładowym Układzie Zbiorowym Pracy dla (...) Zatrudnionych przez Zakłady (...) Spółka Akcyjna. Zgodnie z ust. 1 załącznika nr 10 do (...) pracownikowi przysługuje nagroda jubileuszowa za pracę na kolei. Pracodawca zawarł definicję „pracy na kolei” w treści § 2 ust. 3 (...), z którego wynika, że przez „pracę na kolei” należy rozumieć: okresy pracy w jednostkach organizacyjnych (...) Spółka Akcyjna, poprzednie okresy pracy u pracodawców, o których mowa

w pkt 2, okresy pracy w jednostkach organizacyjnych przedsiębiorstwa państwowego (...) lub inne okresy, jeżeli z mocy odrębnych przepisów podlegają one wliczeniu do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze.

W zakresie ostatniej przesłanki powódka powoływała się na zarządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 23 grudnia 1989 r. w sprawie ustalania okresów pracy i innych okresów uprawniających do nagrody jubileuszowej oraz zasad jej obliczania i wypłacania (M.P. Nr 44, poz. 358), z którego wynikało, że do okresu pracy uprawniającego do nagrody wlicza się, bez względu na przerwy w zatrudnieniu: okresy zatrudnienia w uspołecznionych zakładach pracy lub okresy zatrudnienia w prywatnych zakładach pracy, które zostały upaństwowione lub przejęte przez uspołecznione zakłady pracy (§ 2 ust. 1). Do okresu pracy, o którym mowa w ust. 1, nie wlicza się okresów zatrudnienia zakończonych rozwiązaniem umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika oraz wygaśnięciem stosunku pracy wskutek porzucenia pracy (§ 2 ust. 2 zarządzenia). Bez wątpienia Gminną Spółdzielnię (...) w G. należałoby uznać za uspołeczniony zakład pracy, na co wskazuje jednoznacznie orzecznictwo Sądu Najwyższego (tak w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 6 września 1994 r., II UZP 18/94, L.). Z kolei stosunek pracy z powódką nie uległ rozwiązaniu z uwagi na dyscyplinarne zwolnienie, czy też porzucenie pracy.

Zarządzenie to nie znajduje jednak zastosowania do sytuacji prawnej powódki, gdyż utraciło moc prawną w związku z wejściem w życie art. 1 pkt 74 ustawy z 2 lutego 1996 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 44, poz. 110 ze zm.). Ustawa ta uchyliła art. 79 k.p. będący podstawą obowiązywania zarządzenia. Jednakże zgodnie z art. 11 ust. 1 przedmiotowej ustawy obowiązujące do dnia wejścia w życie ustawy przepisy określające zasady wynagradzania za pracę oraz przyznawania innych świadczeń związanych z pracą, wydane na podstawie art. 79 k.p., zachowują moc do czasu objęcia pracowników, których te przepisy dotyczą i w zakresie przedmiotu w nich normowanego – postanowieniami układu zbiorowego pracy lub innymi przepisami prawa. W stanie faktycznym przedmiotowej sprawy przepisy zarządzenia dotyczące zasad wynagradzania oraz przyznawania innych świadczeń związanych z pracą (w tym również w zakresie nagrody jubileuszowej) nie będą miały zastosowanie, gdyż kompleksowo zostały one uregulowane w Zakładowym Układzie Zbiorowym Pracy obowiązującym u pracodawcy. Jak wynika zresztą z ust. 13 załącznika nr 10 do (...) pracownikowi zatrudnionemu w dniu wejścia w życie układu, który przed tym dniem nabył prawo do nagrody u pracodawców z uwzględnieniem innych okresów niż określony w ust. 1, wymienionych w zarządzeniu, a także wymienionych we wcześniejszych przepisach oraz na podstawie indywidualnych decyzji, przy ustalaniu prawa do kolejnych nagród wlicza się także te okresy. Zatem przepisy zarządzenia mogły być stosowane wyłącznie w stosunku do pracowników, którzy pozostawali w zatrudnieniu u pracodawcy w chwili wejścia w życie (...), tj. 1 stycznia 2005 r. Natomiast pracownik, który podjął zatrudnienie u pracodawcy po dniu wejścia w życie układu, nabywa prawo do nagrody na zasadach określonych w ust. 1-12, niezależnie od wcześniejszego nabycia prawa do nagrody za dany okres pracy u pracodawcy niezrzeszonego w Związku (...) (ust. 15 załącznika nr 10 do (...)). Skoro powódka została zatrudniona u pozwanego dopiero od 1 lipca 2007 r., to mogła nabyć prawo do nagrody jubileuszowej wyłącznie na podstawie regulacji wynikających z (...), które nie przewidywały odwoływania się w zakresie nagrody jubileuszowej do regulacji zawartych w zarządzeniu.

Warto także zaznaczyć, że regulacja wskazana przez pracodawcę nie narusza zasady równego traktowania pracowników w zatrudnieniu. Ponownie należy podkreślić, że nagroda jubileuszowa jest świadczeniem fakultatywnym i przepisy płacowe mogą kształtować do niej prawo w sposób samodzielny i swobodny, mogą zatem przewidywać pominięcie przy ustalaniu prawa do gratyfikacji pewnych okresów pozostawania w zatrudnieniu (wyrok Sądu Najwyższego z 22 stycznia 2002 r., I PKN 820/00, Pr.Pracy 2002/7-8/49). Ponadto obowiązywanie zarządzenia, na które powołuje się powódka, nie stanowi ograniczenia swobody stron układu zbiorowego, gdyż treść § 1 zarządzenia przewidywała, że jego stosowanie miało miejsce tylko wtedy, gdy przepisy wprowadzające prawo do nagrody jubileuszowej nie zawierają odmiennych zasad w tym zakresie. Stosowanie przepisów zarządzenia nie jest uzależnione od powołania się na nie przez przepisy o wynagradzaniu (układ zbiorowy, inne przepisy szczególne). Każda regulacja odmienna od zawartej w zarządzeniu wyłącza stosowanie tego aktu, także mniej korzystna dla pracownika, skoro brak w jego § 1 zastrzeżenia, że odmiennie zasady mogą być tylko korzystniejsze i jeśli prawa do takiej nagrody układ/przepisy o wynagradzaniu mogły nie przyznawać (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2013 r., III PK

113/12, L.). Podzielając powyższe stanowisko Sądu Najwyższego, Sąd Okręgowy chce wskazać, że pracodawca mógł uregulować kwestię nabycia nagrody jubileuszowej w sposób odmienny niż określało to zarządzenie.

Odnosząc się do stażu pracy powódki należy zauważyć, że było on niewystarczający do nabycia nagrody jubileuszowej. Jak trafnie ustalili to Sąd Rejonowy, na dzień rozwiązania stosunku pracy powódką miała 36 lat, 9 miesięcy i 25 dni pracy na kolei, ustalonych zgodnie z postanowieniami (...). Natomiast z treści ust. 3 załącznika nr 10 do (...) wynika, iż nagroda jubileuszowa przysługiwała po przepracowaniu 40 lat pracy. Powódka nie spełniała zatem przesłanki stażu pracy, aby nabyć prawo do nagrody jubileuszowej.

Sąd Okręgowy orzekł o kosztach procesu w postępowaniu apelacyjnym mając na względzie zasadę odpowiedzialności za wynik procesu (art. 98 § 1 i § 3 k.p.c.). Na koszty procesu strony pozwanej składały się koszty zastępstwa procesowego. Wysokość kosztów zastępstwa procesowego została ustalona na podstawie przepisów § 10 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 9 ust. 1 pkt 2 i § 2 ust. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804 ze zm.) w kwocie 1800,00 zł.

Mając na uwadze całość rozważań, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację powódki B. B. jako bezzasadną.

Ewa Wronka Dorota Czyżewska Grzegorz Kochan